

מתניתין:

א-א נדרה והיא ארוסה, ונתגרשה בו ביום.

נדרה ולאחר מכן נתארסה בו ביום וכן אם שוב נתגרשה ושוב נתארסה אפילו למאה, אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה.

זה הכלל, כל שלא יצאה לרשות עצמה [על ידי שבגרה או שנישאת, שאז היא יוצאת מרשות אביה] לשעה אחת — אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה.

גמרא:

ומביאה הגמרא את דברי שמואל, שקיבל מרבו, שמשמעות המשנה היא, שיכול הארוס האחרון להפר את הנדרים שנראו לארוס הראשון [עיי' ר"ן].

ומבאר שמואל את המקור לדין זה:

מנלן דארוס אחרון מופר נדרים שנראו לארוס ראשון? שנדרה עוד בהיותה תחת הארוס הראשון, ונראו לארוס ראשון בחייו.

אמר שמואל: אמר קרא, "ואם היו תהיה לאיש — ונדריה עליה".

ממשמעות הלשון "ונדריה עליה", אנו למדים שהכתוב מדבר בנדרים שהיו עליה כבר⁽²¹⁾.

אך עדיין מקשה הגמרא: מנין לנו שפסוק זה אמור גם בנדרים שנראו לבעלה הראשון?

דלמא, הני מילי בנדרים שלא נראו לארוס ראשון.

אבל נדרים שנראו לארוס ראשון — לא מצי מיפר הארוס השני.

ומתרצת הגמרא:

המילה "עליה" הכתובה בפסוק — קרא יתירא הוא. ודרשינן מיתור המילה, שאף נדרים שנראו לארוס ראשון, יכול להפר ארוס אחרון:

תניא כוותיה דשמואל, שביאר את משמעות המשנה שארוס אחרון יכול להפר אף נדרים שנראו לארוס ראשון, ואף הביא לכך מקור מהפסוק:

דתניא: נערה המאורסה, אביה ובעלה מפירין נדריה.

כיצד?

א. שמע אביה והפר לה, ולא הספיק הבעל [הארוס] לשמוע עד שמת הבעל הארוס.

ונתארסה לארוס אחר בו ביום שהפר לה האב [אבל אם נתארסה למחרת, שוב אין לאב אפשרות הפרה. משום שהאב היה יכול להפר את חלקו של הבעל לאחר מיתו, אם שמע ממות הבעל, ובכך שלא הפר במשך

שלארוס אחרון אין זכות להפר נדרים אלו ואף האב אינו יכול להפר לבד שמכיון שיש לה ארוס, מעכבת המצאותו של הארוס את האב ואין לאב יכולת להפר נדריה לבד [ראשונים]

21. ללא פסוק זה הינו אומרים שלארוס אחרון אין זכות להפר נדרים אלו ועל כן יפירם האב לבד יש שמפרשים שלולי פסוק זה היינו אומרים

אותו היום אלא שתק, הרי הנדר מקוים].⁽²²⁾ **ואפילו** אם נתארסה ומת, וחזרה ונתארסה, **מאה פעמים** — **אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה**.

ב. **שמע בעלה והפר לה**, ולא הספיק האב לשמוע עד שמת הבעל, והאשה נתארסה לבעל אחר —

חוזר האב, ומפר אף את חלקו של הבעל.

והיינו, שצריך האב להפר גם את חלק הבעל, מלבד מה שהוא צריך להפר את חלקו, למרות שכבר הפר הבעל את חלקו, כי היות ומת הבעל, בטלה הפרתו, וצריך האב לחזור ולהפר את חלק הבעל.

אמר רבי נתן על הדין השני: הן הן דברי בית שמאי.

אבל בית הלל אומרים: אין האב יכול להפר את חלקו של הבעל לבד, אלא צריך צירוף של הפרת הארוס האחרון.

ומבאר הגמרא, כמה נחלקו בית שמאי ובית הלל:

בית שמאי סברי: נדרים נמי, שנראו לארוס עא-ב

בחיינו, ומת — **נתרוקנה רשות הארוס לאב**. כי היות ושמע הבעל את הנדר לפני מותו, והפר אותו, זוכה האב בחלקו של בעל, לאחר מיתתו.

ומכיון שכבר פירשנו לעיל שבית שמאי סוברים שהנדר כאילו נחלק לשניים, וכל

אחד [האב והבעל] **מיגז גיזו** חצי נדר, הרי בהפרת הבעל קודם מיתתו נסתלקה זכות הבעל מהפרת הנדר, כיון שכבר הפר את חלקו, ועל כן אין הארוס האחרון יכול לבוא במקומו של הראשון. ויכול האב להפר לבדו.

ובית הלל סברי, שאביה ובעלה האחרון מפירין נדריה.

וטעמם, כי הם סוברים שאין הנדר נחלק לשנים, והפרת האחד **לא מיגז גיזו** חצי נדר אלא מקליש את כל הנדר. ואין זה נחשב מעשה גמור בנדר אלא קלישות בעלמא.

ולכן, אין הבעל מאבד את זכותו בנדר לאחר שהפר אותו, ויכול הבעל האחרון לבוא במקומו של הבעל הראשון. ולכן מפירין האב ובעלה האחרון את נדריה.

ויש ראייה ממחלוקת זו לדברי שמואל.

כי מוכח, שבין לבית הלל ובין להיות שמאי, יכול הארוס האחרון להפר נדרים שנראו לארוס הראשון. וכל מחלוקתם, היא רק באופן שהארוס הראשון כבר הפר. שבזה סוברים בית שמאי כי לאחר הפרתו אבדה זכותו, ואי אפשר לארוס האחר לבוא במקומו.

אבל באופן שרק שמע הארוס הראשון את הנדר, ועדיין לא הפר אותו, לא איבד את זכותו (וכמו בדין הראשון), ויכול הארוס האחרון לבוא במקומו של הארוס הראשון, ולהפר את נדריה בצירוף עם האב.

היא שאם שמע הבעל את הנדר ולא הספיק להפר עד שמת ונתארסה לאחר אז יכול הארוס

22. פירוש זה הוא לפי פירוש הר"ן והרא"ש סובר שמה שכתוב בו ביום הכונה